

Forord

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens mission er at skabe et godt hverdagsliv for alle borgere i Aalborg Kommune. Det drejer sig blandt andet om at gøre en særlig indsats for borgere med svære livsbetingelser.

Det kan være borgere med misbrugsproblemer, kriminalitet og hjemløshed. Og det handler om unge, der har problemer med at gennemføre en uddannelse.

Formålet med udviklingsstrategien på udsatte voksen-området er at skabe rammerne i Aalborg Kommune for denne særlige indsats. Udviklingsstrategien angiver retningen for det fremadrettede arbejde for at sikre den rette hjælp til borgere med svære livsbetingelser.

Mai-Britt Iversen, Rådmand

Arne Lund Kristensen, Direktør

Indledning

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens mission er at skabe et godt hverdagsliv for borgere i Aalborg Kommune og yde en særlig indsats for borgere med svære livsbetingelser.

Derfor er Aalborg Kommune optaget af at sikre gode vilkår for unge og voksne med særlige problemer.

Der er tale om en borgergruppe, som grundet svære livsbetingelser har en række problemstillinger. Det kan være kriminalitet, misbrug, hjemløshed eller vanskeligheder ved at gennemføre en uddannelse

I Center for Voksne rummes denne forskelligartede målgruppe af borgere. Disse borgere har brug for en særlig indsats og støtte for at skabe et godt hverdagsliv.

En projektgruppe med medlemmer fra Center for Voksne har indledningsvist gennem en fusions- og udviklingsproces defineret målsætninger/visioner for arbejdet med gruppen af unge/voksne borgere med sociale problemstillinger. Efterfølgende har Jobcenteret og Socialafdelingen medvirket til yderligere konkretisering af de fremadrettede handlingsanvisninger.

Med udgangspunkt i målsætningerne og visionerne er Center for Voksne tovholdere ift. at sikre omsætning og implementering af strategi i tæt samarbejde/dialog med andre dele af forvaltningen/andre forvaltninger og samarbejdspartnere at omsætte visionerne og målsætninger for at sikre udsatte unge og voksne de bedste betingelser for at opnå et godt hverdagsliv.

Tværgående og overordnede principper

Unge og voksne borgere med sociale problemstillinger vil være i kontakt med en række forskellige aktører i Aalborg Kommune – herunder Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen. Det kan blandt andet dreje sig om aktører ift. ydelser, bolig, jobcenteret, men ligeledes Misbrugsafsnittet, forsorgshjem mv.

For at sikre den bedste hjælp til borgerne, er det af afgørende betydning, at der på tværs af forskellige aktører og afdelinger arbejdes med udgangspunkt i de samme principper:

De tværgående principper er:

- Fokus på fagligt speciale om unge:
 - Gode overgange fra ung til voksen
 - Unge skal ikke være på forsorgshjem/omsorgstilbud
 - Fokus på job og uddannelse

- Ingen borgere skal bo ufrivilligt på gaden
- Tilgængelig og fleksibel misbrugsbehandling
- Tæt samarbejde med frivillige sociale organisationer
- Tæt samarbejde med myndighed
- Fokus på specialiserede tilbud i Center for Voksne
- Indsatser med fokus på tid og mål – herunder resultater

I forlængelse af de tværgående og overordnede principper udarbejdes ligeledes en Udsattepolitik.

Ungespecialet

Unge borgere med sociale problemstillinger vil få et helt særligt fokus i Center for Voksne. Dels er der et stort forebyggende potentiale i ungetilbuddene, og dels er det hensigten, at der i størst muligt omfang skal arbejdes for, at unge borgere bliver guidet, således at en yderligere marginalisering undgås. De unge borgere vil ligeledes opleve en potentiel vanskelig overgang fra ung til voksen med krav, der kan være vanskelige at indfri. Det faglige speciale omkring denne målgruppe er dermed et vigtigt fokuspunkt fremadrettet i Center for Voksne og Center for Børn, Unge og Familier i samarbejde med myndighed.

Gode overgange fra ung til voksen

Overgangen fra ung til voksen udgør en særlig risikofyldt situation for sårbare unge. Overgangen vil ofte medføre en gråzone med risiko for brud i indsatser. Desuden vil der blive stillet en række nye krav, som det kan være vanskeligt for sårbare unge at indfri. Derfor skal der være et særligt fokus på at sikre disse unge borgere en mulighed for at opnå fodfæste i livet og undgå, at de kommer ind i en u hensigtsmæssig udstødsesproces. En smidig og koordineret overgang stiller krav til samarbejdet mellem en række aktører. Det handler om såvel Familiegrupperne, Uddannelseshus, tilbud i Center for Børn, Unge og Familier, Center for Tværfaglig Forebyggelse og Center for Voksne. Disse aktører spiller alle en stor rolle i, at unge sikres en hensigtsmæssig overgang fra børne- og ungeområdet til voksenområdet. Samarbejdet på tværs af afdelinger bliver således meget betydningsfuldt og ikke mindst, at der er enighed om målsætningerne for arbejdet.

Det vil vi nå ved at

- Bruge de gode erfaringer fra Ungerådgivningen som bindeled mellem børn/unge tilbud til voksentilbuddene. Ungerådgivningen har målgruppen fra 14-25 år og har dermed mulighed for at støtte den unge i overgangen fra ung til voksen.
- Etablere dialogmøder med relevante parter, hvor der løbende vil ske en forventningsafstemning for arbejdet
- Afholde møder vedrørende den enkelte unge ved overgangen til det 18. år med inddragelse af relevante parter
- Have fokus på, at unge borgere etableres i permanente boliger og opøver bo-evnen.

Unge skal ikke være på forsorgshjem/omsorgstilbud

I de senere år har det været en tendens, at unge borgere befinder sig på forsorgshjem, varrestuer mv. Tal fra Ankestyrelsen og Det Nationale Center for Velfærdsforskning viser, at der er sket en stigning i antallet af unge, der har haft en tilknytning til et forsorgshjem. Det er afgørende, at disse unge sikres et alternativ til tilbud for ældre og mere udsatte borgere: Formålet er at undgå, at disse unge mennesker bliver fastholdt i en udstødsesproces.

Unge med sociale problemstillinger skal have den nødvendige hjælp, således de ikke skal tage ophold på forsorgshjem eller varrestuer – vi skal sikre dem et alternativ hertil. De unge borgere skal sikres en mulighed for at starte et voksenliv med uddannelse, bolig mv.

Sikring af den rette hjælp fordrer, at vi har et præcist indblik i antallet af socialt udsatte unge, samt hvilke problemstillinger, de unge oplever. På den baggrund har Center for Voksne i 2013 gennemført analyse af unge- gruppen

Det vil vi nå ved at

- Have et tæt samarbejde med repræsentanter fra Aalborg Kommunes Unge-Strategi for at sikre, at indsatserne koordineres
- På baggrund af Unge-analysen at fremkomme med løsningsforslag ift. at sikre unge en mulighed for et voksenliv med uddannelse, bolig mv. Arbejdsgruppen vil bestå af repræsentanter fra Unge-strategien, Uddannelseshus, samt Center for Voksne.
- I samarbejde mellem myndighed og bo-tilbuddene at afstemme formål og opholdslængde i træningsboliger

Fokus på job og uddannelse

Uddannelse og arbejde er væsentlige forudsætninger for, at unge får mulighed for at skabe en god tilværelse. Gruppen af sårbare unge har brug for en særlig indsats for at kunne påbegynde, gennemføre og fastholde uddannelse/arbejde. De sårbare unge er ofte kendetegnet ved en række sociale problemer udover problemer med at gennemføre uddannelse, hvorfor en koordineret indsats på flere niveauer og af flere tilbud er formålstjenesteligt. For nogle unge er vejen til uddannelse/arbejde et uddannelsesforberende tilbud/aktivitet, som kan styrke de unge borgeres sociale og faglige forudsætninger.

Det vil vi nå ved at

- Medvirke til at sikre koordinerede indsatser for gruppen af unge borgere i et tæt samarbejde og dialog med andre tilbud og myndighedssiden – herunder sikre, at unge med behov for støtte tilbydes denne, således de kan gennemføre en uddannelse. Dette skal ske i et tæt samarbejde mellem Uddannelseshuset og Center for Voksne. Et eksempel kunne være kombinationsforløb, hvor de unge borgere kan modtage misbrugsbehandling og samtidig støtte ift. gennemførelse af uddannelse.
- Medvirke til at vedligeholde tilbud til gruppen af sårbare unge, således de bliver i stand til at gennemføre og fastholde uddannelse/arbejde

Ingen borger skal ufrivilligt bo på gaden

At have en bolig er et væsentlig element for et menneskes levevilkår. En bolig er med til skabe tryghed og stabilitet, og er afgørende for den enkelte borgers sociale og sundhedsmæssige situation. Alle borgere skal sikres mulighed for at skabe sin egen tilværelse i bolig/botilbud. Borgerne skal sikres den fornødne hjælp og støtte, således ingen borgere ufrivilligt skal være henvist til at bo på gaden/eller opholde sig i midlertidige boformer i længere perioder. Midlertidige boformer som Svenstrupgaard/Kirkens Korshærs Herberg er væsentlige for at undgå, at borgere ufrivilligt skal opholde sig på gaden. Imidlertid er det vigtigt at understrege, at der er tale om midlertidige boformer, og der arbejdes mod, at sikre borgerne den rette støtte, således borgeren kan opretholde en permanent bolig.

Det vil vi nå ved at

- Udarbejde samarbejdsaftale mellem Center for Voksne og Socialafdelingen/Jobcenteret med henblik på at forebygge, at borgere bliver hjemløse, samt sikre gode og permanente løsninger for borgerne, der er blevet hjemløse
- Følge udviklingen i antallet af hjemløse. Det Nationale Center for Velfærdsforskning kortlægger antallet af hjemløse. Denne kortlægning suppleres desuden med egne kortlægninger for derigennem at følge udviklingen nøje.
- Følge udviklingen i forhold til sammensætningen af gruppen af hjemløse – herunder med et særligt fokus på nye grupper af hjemløse og udsatte. Det kunne eksempelvis være (nyankomne) grønlændere
- Følge udviklingen vedrørende opholdstiden på midlertidige boformer
- Sikre en mangfoldighed i botilbud, således borgerne uanset problemstillinger kan tilbydes en boløsning. Indsatsen vil tage udgangspunkt i Housing-First princippet
- Følge målsætningerne i regeringens 2020 plan for det sociale område:
 - En reduktion af antallet af hjemløse med 25 procent
 - Maksimalt 20 procent af borgere vender tilbage til et midlertidigt opholdssted

Tilgængelig og fleksibel misbrugsbehandling

Misbrugsproblemer hos borgere medfører store menneskelige, sociale og økonomiske konsekvenser – ikke kun for borgeren med misbrugsproblemet, men også de pårørende og samfundet. En tilgængelig og faglig funderet misbrugsbehandling er således et kardinalpunkt for at sikre borgere i Aalborg Kommune et godt hverdagsliv.

I Aalborg Kommune tilbydes alle borgere med behov en relevant misbrugsbehandling – hvor kendetegnene er sammenhængende indsats, fleksibilitet og tilgængelighed. Ofte har misbrugere andre sociale problemstillinger, hvorfor det er af stor betydning, at indsatsen koordineres med andre forvaltninger. Misbrugsafsnittet har udarbejdet nye koncepter for både stof- og alkoholbehandlingen for at sikre en god misbrugsbehandling.

Det vil vi nå ved at

- Implementere nyt koncept i Misbrugsafsnittet med følgende indhold:
 - Udvidelse af målgruppen
 - Flexibilitet: Individuelt orienteret behandling
 - Øget tilgængelighed: Udvidede åbningstider i Visitationen, samt mulighed for elektronisk rådgivning
- Udarbejde evaluering af Rusmiddelteamet målrettet unge 14-18 årige med rusmiddelproblemer med henblik på at forankre gode erfaringer – herunder tage stilling til fordele og ulemper ved at etablere en fælles indgang til misbrugsbehandlingen.
- Etablere formaliseret samarbejdsaftaler mellem Misbrugsafsnittet og øvrige tilbud
- Inddrage netværkstankegangen i forbindelse med misbrugsbehandling.

Samarbejde med frivillige sociale organisationer

Aalborg Kommunes indsats overfor de socialt udsatte borgere foregår i et tæt samarbejde med de frivillige sociale organisationer på det lokale udsatteområde. Samarbejdet forankres i respekt for disse organisationers særlige egenskaber og kompetencer og en mangeårig tradition for fælles koordinering og udvikling af den samlede indsats. Gennem årene har dette skabt en samlet indsats af høj kvalitet, som kontinuerligt er tilpasset de socialt udsatte borgeres behov.

Det vil vi nå ved at

- Videreudvikle samarbejdet med frivillige sociale organisationer
- Sikre koordinering mellem kommunale og frivillige tilbud
- Ajourfør samarbejdsaftaler

Samarbejde med myndighed

Samarbejdet med myndighed er en helt central forudsætning for, at unge og voksne borgere kan sikres mulighed for at skabe et godt hverdagsliv. Myndighed er i denne forbindelse Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen, Ældre og Handicapforvaltningen, samt andre kommuner (eksempelvis ift. rammeaftaletilbuddene i Center for Voksne).

Tilbuddene skal tilrettelægges i tæt samarbejde og dialog med bevilligende myndigheder, således det sikres, at der drives tilbud, der er i overensstemmelse med nødvendig kapacitet og forventet indhold. Den tætte dialog mellem bestiller og udfører er af central betydning for de nuværende tilbud, men ligeledes vigtige i relation til ændrede behov/målgrupper.

Det vil vi nå ved at

- Indgå i tæt og konstruktiv dialog med bevilligende myndighed
- Tæt og koordineret samarbejde ved ændrede behov og/eller målgrupper
- Gennemførelse af tilfredshedsundersøgelse blandt samarbejdspartnere
- Afholde 2 årlige møder mellem myndighed og udfører, hvor relevante fagpersoner indkaldes ad-hoc.
- Tilbuddene i Center for Voksne er synlige og information vedr. tilbuddene er tilgængelige for myndighed

Fokus på specialiserede tilbud i Center for Voksne

Målgruppen i Center For Voksne er både unge og voksne borgere. Aldersmæssigt er der tilbud til unge fra 14 år og tilbud, der er målrettet borgere over 18 år. Indholdsmæssigt er der ligeledes stor bredde i tilbuddene: I Ungerådgivningen kan alle unge henvende sig, hvis de mistrives. I den anden ende af skalaen er der eksempelvis domsanbragte på Voksenbøgen og borgere i Særligt Tilrettelagt Tilbud. I den forbindelse er det centralt, at der er et fokus på de mest specialiserede tilbud. Herunder en fastholdelse af den faglige kvalitet og udvikling af tilbud. Denne del af centrets målgruppe skal tilbydes et fagligt velfunderet tilbud med fokus på "recovery"/sikring af et godt hverdagsliv.

Det vil vi nå ved at

- Voksenbøgen deltager i forskningsprojekt vedr. Særligt Tilrettelagt Tilbud.
- Have fokus på udviklingen af tilbuddene i de specialiserede tilbud i tæt samarbejde og dialog med myndighed

Fokus på resultatdokumentation og tids- og målfokusering

Målgruppen i Center for Voksne er borgere med sociale problemstillinger, der har brug for en særlig indsats. Det er af afgørende betydning, at vurderinger og beslutninger vedrørende indsatser træffes på et dokumenteret grundlag – dels på baggrund af eksisterende viden, samt viden der er skabt i de enkelte indsatser/tilbud. Det skal være muligt at analysere om en indsats/tilbud virker. Herunder en bevidsthed om målene og tidsperspektiv for indsatserne/tilbuddene.

Det vil vi nå ved at

- Udarbejde deklARATIONER for samtlige tilbud i Center for Voksne
- Arbejde systematisk med dokumentation i Center for Voksnes tilbud